

امام موسی کاظم علیه السلام از نگاه علمای اهل سنت

در ادامه به چند نمونه از این روایات اشاره خواهد شد.

* گفتار علماء و بزرگان اهل سنت درباره شخصیت امام کاظم(علیه السلام)

با مراجعه به کلمات بزرگان اهل سنت در طول تاریخ پی می بریم که حضرت موسی بن جعفر(علیه السلام) مورد توجه خاص و احترام ویژه آنان بوده است. در اینجا به نقل برخی از این کلمات می پردازیم:

* محمد بن ادریس شافعی می گوید: «قبر موسی بن جعفر التریاق المجرّب»؛ (قبر موسی بن جعفر(علیه

السلام) اکسیر تجربه شده ای است). این کلام اشاره به اجابت دعا در کنار قبر حضرت دارد. (1)

* حسن بن ابراهیم، ابوعلی خلال، شیخ حنابلہ (از علمای قرن سوّم هـ.ق) می گوید: «ما همّنی امر فقصت قبر موسی بن جعفر فتوسّلت به الاّ سهّل اللّٰه تعالیٰ لی ما احبّ» (2)؛ (هیچ امری بر من دشوار نشد جز آن که قصد قبر موسی بن جعفر را می نمودم و به او توسل می کردم و خداوند متعال آنچه دوست داشتم را برای من تسهیل می نمود).

* محمّد بن ادریس بن منذر، ابوحاتم رازی (ت: 277 هـ.ق) درباره امام کاظم(علیه السلام) می نویسد:

«ثقه صدوق، امام من ایمة المسلمین» (3)؛ (او ثقه، صدوق، و امامی از امامان مسلمین است).

* عبدالکریم بن محمد سمعانی (ت: 562 ه.ق) می گوید: «هو موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب... ومشهد به بغداد مشهور یزار... زرتّه غیر مرّه مع ابنه محمد بن الرضا علی بن موسی» (4)؛ (موسی بن جعفر بن محمد بن علی بن الحسین بن علی بن ابی طالب... مرقد او در بغداد مشهور و محلّ زیارت است... من قبر او و قبر فرزندش محمد پسر علی بن موسی (الرضا) را چندین بار زیارت کردم).

* ابوالفرج عبدالرحمن بن جوزی (ت: 597 ه.ق)؛ «کان یدعی العبد الصالح لاجل عبادته واجتهاده وقيامه باللیل وکان کریمًا حلیمًا، اذا بلغه عن رجل یؤذیه بعث الیه بما...» (5)؛ (او را به جهت عبادت و کوشش فراوان و قیام در شب، عبد صالح می خوانند. او مردی کریم و حلیم بود. هر گاه از کسی به او اذیتی می رسید مالی برای او می فرستاد...).

* ابن اثیر جزری (ت: 630 ه.ق)؛ «و کان یلقّب بالکاطم لانه کان یحسن الی من یسء الیه، کان هذا عادته ابدأ» (6)؛ (او را کاظم لقب داده اند؛ زیرا به هر کس که او را اذیت می کرد احسان می نمود و این عادت همیشگی او بود).

* محمد بن طلحه شافعی (ت: 652 ه.ق)؛ «او امامی بزرگ مقدار، عظیم الشان، مجتهدی بزرگ، کوشا در اجتهاد، مشهور به عبادت، مواظب بر طاعات و مشهور به کرامات بود. شب را تا به صبح به سجده و قیام بیتوته می نمود، و روز را به صدقه و روزه ختم می کرد. و به جهت کثرت بردباری و گذشتش از متجاوزان، او را «کاظم» نامیدند.

او انسان بدکار را به احسان خود پاسخ می داد. و با انسان جنایتکار با عفو برخورد می کرد. و به جهت کثرت عبادتش، او را عبد صالح نامیدند. و در عراق معروف به باب الحوائج الی الله است. زیرا حوائج متوسلین به خدا، به وسیله او برآورده می شود. کرامت او عقل ها را متحیر می کند، و برای او نزد خداوند قدم صدقی است که زایل نشده و زایل نخواهد شد...

و اما مناقب او بسیار است، و اگر چیزی به جز عنایت الهی نسبت به او نباشد، همین منقبت او را بس است...». آن گاه برخی از مناقب آن حضرت را بازگو کرده است. (7)

* ابن حجر هیتمی (ت: 974 ه.ق)؛ «موسی الکاطم وهو وارثه علماً ومعرفه وکمالاً وفضلاً. سمّی الکاطم لکثره تجاوزه وحلمه. وکان معروفاً عند اهل العراق بباب قضاء الحوائج عند الله. وکان اعبد اهل زمانه واعلمهم واسخاهم...» (8)؛ (موسی کاظم؛ او وارث جعفر صادق در علم و معرفت و کمال و فضل بود. به جهت کثرت حلمش او را «کاظم» نامیدند. او در عراق به «باب قضاء الحوائج عند الله» معروف است. او عابدترین و عالم ترین و سخاوتمندترین اهل زمان خود بود...).

* نزد اهل عراق معروف به باب قضاء الحوائج عند الله بود

* شیخ محمد بن علی صبیّان (ت: 1206 ه.ق)؛ «امّا موسی الکاطم فکان معروفاً عند اهل العراق بباب

قضاء الحوایج عند ا[]، وکان من اعبد اهل زمانه ومن اکابر العلماء الاسخياء... ولفَّ بِبِ الكاظم لکثره تجاوزه وحلمه» (15)؛ (امّا موسى کاظم؛ او نزد اهل عراق معروف به باب قضاء الحوایج عند ا[] بود. او عابدترین اهل زمان خود و از بزرگان علمای با سخاوت بود... و به جهت کثرت بردباری اش او را «کاظم» لقب داده اند).

پی نوشت:

- (1). تحفة العالم، ج 2، ص 22.
- (2). تاریخ بغداد، خطیب بغدادی، ج 1، ص 120، به نقل از او؛ المنتظم ج 9 ص 89.
- (3). الجرح و التعديل، ج 8، ص 138.
- (4). انساب السمعی، ج 5، ص 405.
- (5). صفة الصفوة، ج 2، ص 184، ترجمه رقم 191.